

Bestil en e-kopi på Statsbiblioteket

Af Birgit Nørgaard Christensen

I 2004 indgik CopyDan og Biblioteksstyrelsen en rammeaftale, som indebærer, at forskningsbibliotekerne kan få lov at scanne, lagre og formidle artikler elektronisk fra deres trykte, videnskabelige tidsskrifter.

Birgit Nørgaard Christensen
Bibliotekar
Statsbiblioteket
bnc@statsbiblioteket.dk

Statsbiblioteket underskrev aftalen, som omfatter både danske og udenlandske tidsskrifter, og ønskede derfor at udnytte aftalen til at kunne stille dette servicetilbud til rådighed for vores brugere.

Definitionen på 'videnskabeligt' blev fastsat i et notat fra Biblioteksstyrelsen: "Ved videnskabelige tidsskrifter forstås tidsskrifter, hvis hovedsigte er at formidle forskning til forskere."

Det er imidlertid ikke realistisk, at bibliotekerne i det daglige skal kunne foretage en vurdering af, om hver enkelt tidsskriftsbestilling falder inden for definitionen. Der var derfor brug for en samlet liste over titler, der er omfattet af CopyDan aftalen. Statsbiblioteket tilbød at udarbejde og vedligeholde en sådan liste. Listen ligger tilgængelig på Statsbibliotekets hjemmeside¹ og omfatter ca. 50.000 titler.

Der betales en afgift til CopyDan, hver gang der formidles en artikel fra et tidsskrift under ordningen. Det er det bibliotek, der scanner og sender artiklen, der skal betale.

Statsbiblioteket registrerer på titel og artikelniveau, hvilke artikler og tidsskrifter der leveres artikler fra. Denne registrant bruges som fordelingsnøgle af de midler, der betales til ordningen. De øvrige biblioteker skal kun tælle antallet af artikler, der skannes.

Direkte til brugerens mailboks

Som en naturlig del af Statsbibliotekets virksomhed ønsker vi at stille materiale til rådighed for vores brugere på en så tidssvarende og effektiv måde, som muligt.

Ved at indgå aftale med CopyDan fik vi mulighed for at kunne levere artikler hurtigere og levere i en for brugerne eftertragtet leveringsform – direkte til brugerens mailboks.

Vi benyttede dog lejligheden til at udvide projektet til også at omfatte betaling for print på biblioteket, samt at erstatte vores fotokopieringsvirksomhed med scanning.

E-kopiprojektet kan således opstilles i tre overordnede mål:

- Formidle scannede artikler under CopyDan aftalen - for at give serviceforbedring
- Erstatte fotokopiering af tidsskriftartikler med scanning - for at opnå effektiviseringer
- Indføre betalingssystem - for at adfærdsregulere forbruget af print

Implementering

Vi har gennemført projektet i tre faser:

Fase 1 var at opkræve betaling for brug af bibliotekets printere. Det var naturligvis i forhold til brugerne den mindst populære del at indføre. Der

har dog ikke været klager fra vores brugere. Enkelte har beklaget, at det ikke længere var muligt at printe gratis. Men vi oplever en udbredt accept af og forståelse for, at biblioteket har set sig nødsaget til at opkræve betaling for denne ydelse.

Fase 2 var scanning af artikler, der er omfattet af CopyDan aftalen. De tilbagemeldinger, vi har fået fra brugerne, har været positive og begejstrede. Det eneste problematiske har været at forklare, hvorfor vi ikke leverer alle vores artikler pr. e-mail.

Man kan sige, at vi har opfyldt en forventning, der er hos den moderne biblioteksbenytter, at biblioteket leverer materiale via de elektroniske medier.

Det er ifølge CopyDan aftalen også muligt at lagre scannede artikler i et internt arkiv. Vi kan derfor hurtigt geneksperdere artikler, der ligger i arkivet og derved mindske leveringstiden betragteligt på artikler, der bestilles flere gange.

Fase 3 var at erstatte fotokopiering med scanning.

En af hurdleerne i projektet viste sig at være at finde egnede scannere. Vi stillede høje krav til hastighed og kvalitet. Desuden skulle det være muligt at tilslutte software, der understøttede

¹ www.statsbiblioteket.dk/ocinfoline/copydan

Der betales en afgift til CopyDan, hver gang der formidles en artikel fra et tidsskrift under ordningen.

e-kopi

scanneprocessen og kunne spille sammen med vores interne sagsbehandlingssystem.

Omlægelse af arbejdsgangen fra fotokopiering til scanning har givet effektiviseringer i vores håndtering af bestillingerne:

Der er ingen sortering af artikler i magasinerne, der er ingen fysisk transport af artikler mellem afdelingerne, og arbejdet med at sortere, alfabetisere og opstille artikler i et dueslag til brugerne er faldet væk.

Der har dog været et lille hjertesuk fra en studentermedhjælper i magasinerne. Han nævnte, at han tidligere, når han kopierede, altid kunne se, hvor effektivt han havde arbejdet ved at se på bunken af færdigkopierede artikler, der lå ved kopimaskinen ved arbejdsdagens ophør. Nu ser han ikke artiklerne, fordi de efter endt scanning enten sendes direkte til brugerens mail eller sendes til printserveren, hvor brugeren selv initierer udskriften.

CopyDan aftalen og bibliotek.dk

I udviklingsplanerne for bibliotek.dk 2007 er der nævnt et artikelleveringsprojekt, projekt nr. 26. Projektet er udsprunget af aftalen mellem CopyDan og forskningsbibliotekerne.

Der har været afholdt de første møder mellem Statsbiblioteket og Dansk BiblioteksCenter. Vi har i fællesskab beskrevet et workflow, der vil gøre det muligt for brugerne af bibliotek.dk at bestille artikler fra de tidsskrifter, der er omfattet af CopyDan aftalen og få artikler leveret direkte fra Statsbiblioteket til egen mailboks.

Herved vil aftalen med CopyDan blive udnyttet til fulde, og på Statsbiblioteket ser vi frem til at kunne yde denne service til brugerne.

Artiklen er oprindeligt publiceret i Biblioteksårbog 2006, udgivet af Biblioteksstyrelsen, juni 2007.

Giver flere abonnementskilder flere abonnementsproblemer?

EBSCO kan hjælpe!

EBSCO gør abonnementsstyrelsen mere simpel og effektiv fra bestilling til fornyelse. Som en og samme leverandør af trykte og elektroniske tidsskrifter, e-bøger og databaseabonnementer kan EBSCO håndtere al bestilling og utallige adgangsdetaljer på jeres vegne. EBSCO kan lave detaljerede fakturaer, der forenkler budgetlægningen samt generere kundetilpassede statistikker til brug for analyse og udvikling af jeres beholdning af tidsskrifter.

Vores veletablerede service sparer biblioteket både personale- og økonomiske resurser ved at eliminere behovet for at kommunikere med forlagene. Fra behandlingen af almindelige tidsskriftabonnementer til større opgaver som elektronisk adgang kan EBSCO levere realistiske og nyttige løsninger.

Med vores ekspertise kan vi hjælpe jer.
Kontakt EBSCO i dag.

Anna Lundén, salgschef ; tlf: +46 (0)73-663 02 41
e-post: alunden@ebSCO.com

EBSCO
INFORMATION SERVICES

www.ebSCO.com